КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет туризму, бізнесу і психології
Кафедра психології і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
Мирослав СОЛОВЕЙ
«27» червня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Профорієнтація ті профвідбір

галузь знань	***05 соціальні та поведінкові науки***
спеціальність	***053 психологія***
освітній рівень	***бакалавр***
освітня програма	***Практична психологія***
статус дисципліни	***нормативна***

Форма здобуття освіти: *денна*
Навчальний рік: *2022 /2023*
Семестр: *III*
Кількість кредитів*: 3*
Мова навчання *: українська*
Форма підсумкового контролю: *іспит*

КИІВ – 2022

Розробник(и): Кириленко В.Г., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології і туризму.

Схвалено на засіданні кафедри психології і туризму.
Протокол № 17 від «01» червня 2022 року.

Завідувач кафедри Олександр БОНДАРЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології.
Протокол № 9 від «27» червня 2022 року.

Голова вченої ради факультету Наталія ЖДАНОВА

1. Мета вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Профорієнтація і профвідбір» є складовою загально теоретичної і практичної підготовки здобувачів вищої освіти, які вивчають практичну психологію. Головна мета курсу полягає у формуванні наукових уявлень про профорієнтацію, професійний відбір як окремі види професійної діяльності практичного психолога; вміння застосовувати їх в професійній діяльності.

2.**Загальний обсяг** (відповідно до робочого навчального плану) - 3 кредити ЄКТС
90 год., у тому числі:
лекції - 14 год.
семінарські заняття – 16 год.
самостійна робота - 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни

Профорієнтація і профвідбір є дисципліною, зміст якої ґрунтується на знаннях, які були засвоєні здобувачами вищої освіти на попередніх курсах, а саме: «Основами анатомії і фізіології нервової системи», «Загальної психології» тощо.

У системі соціально-гуманітарної освіти курс пов'язаний міжпредметними зв'язками з усім спектром соціально-гуманітарних дисциплін, насамперед*:* «Психодіагностика», «Основи психологічного консультування та психотерапії», «Практикум з групових форм роботи», «Вікова психологія», «Психологічна служба в системі освіти».

4. Анотація навчальної дисципліни:

Курс «Профорієнтація та профвідбір» є структурним компонентом теоретичної та практичної підготовки майбутніх психологів та, водночас, є нормативною дисципліною (ОК 9).

Предметом вивчення дисципліни є структура процесу професійної орієнтації і профвідбору, вивчення психофізіологічних, психологічних особливостей професійної діяльності, медичних показань і протипоказань до конкретної професії, особистісних характеристик особистості і їх відповідності вимогам професії.

Лекційне викладення теоретичного матеріалу супроводжується виконанням студентами самостійних завдань, спрямованих на опрацювання літературних джерел і систематизації основного масиву знань, що складають зміст курсу.

Курс викладається протягом ІІІ семестру і складається з одного організаційного модуля, який включає два змістовних модуля.

У першому розділі розглядаються загальне поняття про професійну орієнтацію та профвідбір, як складові професійної придатності людини; професійне становлення та самовизначення особистості в процесі професійної орієнтації та професійного відбору.

У другому модулі дається інформація щодо основ диференційної психології професій; профорієнтації в процесі супроводу професійного становлення людини; професійного консультування в структурі професійної орієнтації людини

Профорієнтація та профвідбір є розділом психологічного знання, який формується на межі фундаментальної психології та практичних питань життя. Сучасна практика профорієнтації та профвідбіру все ширше використовується в таких галузях соціальної практики, як: розподіл кадрів, прогнозування соціальної поведінки, консультативна та психотерапевтична допомога. До універсальних питань курсу належать методологічні, теоретичні та конкретно-методичні принципи побудови інструментів профорієнтації та профвідбору працездатної частини населення в сучасних умовах.

5. Завдання (навчальні цілі):

Основні завдання вивчення навчальної дисципліни «Профорієнтація та профвідбір» пов’язані з формуванням у студентів **інтегральної компетентності** як здатності

розв'язувати складні спеціалізовані задачі у професійній діяльності практичного психолога із застосуванням теоретичних знань щодо закономірностей психічного життя людини.

У процесі засвоєння дисципліни формуються як загальні, так і фахові компетентності.

До **загальних компетентностей,** які охоплюють організаційні та соціально-особистісні, слід віднести:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 12. Здатність глибоко розуміти вітчизняні культурні традиції та їх вплив на психічну діяльність і повсякденну поведінку.

До **фахових компетентностей** слід віднести:

ФК1. Здатність орієнтуватися в основних поняттях і закономірностях у сфері профорієнтації та профвідбору;

ФК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

Ф*К22. Здатність розуміти динаміку міжособистісних стосунків та керувати ними.*

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		**Форми (та / або методи і технології навчання)**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання** *(за необхідністю)*
Код	**Результат навчання**		
ЗНАТИ:			
1.1	Знати предмет, завдання, методи і прийоми профорієнтації та професійного відбору;	Методи проблемного навчання, методи інтерактивного навчання (дискусії, евристична бесіда), рефлексивні техніки	Усне поточне опитування. Модульна контрольна робота, іспит.
1.2	Знати зміст та структуру основних психологічних категорій, які вживаються на науково-теоретичному, практичному рівні діяльності по профорієнтації та професійному відбору;		
1.3	Знати основні етапи розвитку профорієнтації та профвідбору, як галузі психологічних знань;		
1.4	Знати сучасні психологічні проблеми професійної орієнтації та професійного відбору в процесі професійного самовизначення		

	особистості.		
УМІТИ:			
2.1	Уміти застосовувати набуті знання на практиці;	Методи проблемного навчання, методи інтерактивного навчання (дискусії, евристична бесіда, кейс-метод), рефлексивні техніки, методи активного навчання (метод проєктів, елементи тренінгу, метод моделювання професійних ситуацій)	Усне індивідуальне опитування, , метод перевірки оволодіння практичними уміннями. Модульна контрольна робота, іспит.
2.2	Уміти самостійно поповнювати теоретичний та практичний арсенал методів і прийомів профорієнтаційної роботи та професійного відбору за рахунок опрацювання наукових першоджерел, узагальнення власного та передового досвіду роботи у цій галузі психологічних знань;		
2.3	Уміти організувати робоче місце психолога, який займається профорієнтацією та професійним відбором;		
2.4	Уміти планувати та проводити психодіагностичні заходи щодо визначення здібностей, нахилів осіб, які потребують допомоги у професійному самовизначенні;		
2.5	Уміти проводити психологічне консультування з проблем професійного самовизначення, професійної адаптації, професійної реадаптації, професійної корекції;		
2.6	Уміти здійснювати самопізнання, самовиховання та самоосвіту.		
КОМУНІКАЦІЯ:			
3.1.	володіти умінням налагоджувати взаємодію з іншими для донесення інформації, ідей, шляхи вирішення проблем, пошук рішень в галузі професійної діяльності	Методи проблемного навчання, методи інтерактивного навчання (дискусії, евристична бесіда, кейс-метод,), рефлексивні техніки, методи активного навчання (метод проєктів, метод моделювання професійних ситуацій)	Усне індивідуальне опитування, , метод перевірки оволодіння практичними уміннями. Модульна контрольна робота, іспит.
3.2.	здатність ефективно формувати комунікативну стратегію в різних професійних ситуаціях		
АВТОНОМНІСТЬ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:			
4.1.	здатність самостійно опрацьовувати інформацію, нести відповідальність за	дискусія, моделювання професійних ситуацій, рефлексивні технології	індивідуальне усне опитування, перевірка оволодіння практичними

	виконання завдань		уміннями, МКР, іспит
4.2.	приймати самостійні рішення та відстоювати погляди у розв'язанні професійних завдань		

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	4.1	4.2
ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.		+	+	+	+		+		+		+		+	
ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	+		+				+					+		+
ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.		+		+			+			+	+			+
ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.	+		+		+	+				+		+	+	
ПРН 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.	+	+	+	+	+						+		+	+
ПРН19. *Враховувати ментальні та релігійні особливості досліджуваних та клієнтів у професійній роботі.*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	

8. Система оцінювання результатів навчання студентів

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів для дисципліни «Профорієнтація та профвідбір» має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	**50**
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	**20**
		3.Іспит	**30**

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за поточну (аудиторну та самостійну) роботу протягом семестру та рейтингового балу за МКР.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються **«0».**

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів.

Аудиторна робота студентів включає семінарські та/або практичні заняття.

«5» студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки.

«4» студент демонструє задовільне володіння матеріалом теми семінару; відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначені понять та категорій тощо.

«3» студент частково володіє матеріалом теми семінару; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначені понять та категорій; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;

«2» студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; допускає багато суттєвих помилок у визначені понять та категорій тощо.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

«5» робота виконана правильно і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.

«4» робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок;оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.

«3» робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань.

«2» виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Модульна контрольна робота (МКР) проводиться наприкінці семестру і охоплює весь зміст навчального модуля. МКР оцінюється за 4-бальніою шкалою («5», «4», «3», «2»). Трансформація оцінки у рейтинговий бал за МКР проводиться у такий спосіб:

Форма підсумкового контролю – ІСПИТ

«5»	–	20 балів
«4»	–	16 балів
«3»	–	12 балів
«2»	–	8 балів
Неявка на МКР або відповідь відсутня	–	0 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

«5» при виконанні завдання студент показав широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.

«4» при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки.

«3» при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків.

«2» при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.

«0» Робота не виконана

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкова форма контролю у ІІІ семестрі – **іспит в усній формі.**

Для допуску здобувача вищої освіти до іспиту необхідним є виконання ним вимог навчального плану і графіка навчального процесу, а саме: усі пропущені аудиторні заняття мають бути відпрацьовані, усі види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані.

Структура іспиту включає усну відповідь студента на три питання білету. Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Відповідь студента на екзамені оцінюється у 4-бальній шкалі. Далі оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«5» 30 балів
«4» 23 балів
«3» 18 балів
«2» - 0 балів

Критерії оцінювання відповіді на іспиті

«5»	студент показав широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з

	дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.
«4»	студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі та висновки.
«3»	студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків.
«2»	студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.

Якщо здобувач на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно», «добре», «задовільно»), то йому виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	**Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою**
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
40 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
39 і менше	F	незадовільно з обов’язковим повторним курсом

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			лекції	Семінарські/практичні заняття	Самостійна робота		лекції	Семінарські/практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. **Загальне поняття про професійну орієнтацію та профвідбір, як складові професійної придатності людини.**									
1.	Загальне поняття про професійну орієнтацію та профвідбір.	**10**	**2**	**2**	**6**				
2.	Професійне становлення та самовизначення особистості в процесі профорієнтації та профвідбору	**10**	**2**	**2**	**6**				
3	Методи профорієнтації та діагностична робота у системі профорієнтації та профвідбору	**10**	**2**	**2**	**6**				
4	Психологічні особливості профконсультації і профпросвіти в роботі психолога	**10**	**2**	**2**	**6**				
Змістовий модуль 2. Психологічні особливості професійного самовизначення									
5.	Професійне самовизначення молоді	**10**	**2**	**2**	**6**				
6.	Особливості активації професійного самовизначення.	**14**	**4**	**4**	**6**				
7.	Професіографія та характеристика професійних якостей консультанта з профвідбору	**16**	**4**	**4**	**6**				
	МКР			**2**					
	Усього годин	**90**	**14**	**16**	**60**				

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси)

Основна (базова)**:**

1. Авдєєв Л.Г. Стан та перспективи розвитку професійної орієнтації в Україні: наук.-метод. посіб. для працівників служби зайнятості. К.: ІПК ДСЗУ, 2012. 64с.

2. Андрагогіка в професійному навчанні безробітних: матеріали науково-методологічного семінару (20 вересня 2012 р., м.Київ) /уклад.: Л.Н. Капченко, Л.Й. Літвінчук, Н.В.Савченко та ін. К.: ІПК ДСЗУ, 2012. 184 с.

3. Баклицький І.О. Психологія праці: Підручник. 2-ге вид., пер.і доп. К.: Знання, 2008. 655 с. https: westudents.com.ua/knigi/530-psihologya-prats-baklitskiy/

4. Балл Г.О., Бастун М.В., Гордієнко В.І., Красильникова Г.В., Красильников С.Р. Психологія праці та професійної підготовки особистості: Навч. посіб. Хмельницький: ТУП, 2001. 330 с.

5. Баріхашвілі І.І. Психологічні основи профорієнтації і професійного самовизначення. Навчальний посібник. К.: Ніка-Центр, 2008. 208 с.

6. Ірхіна С.М. Профорієнтація та професійно-психологічний відбір в органах внутрішніх справ України: навч. посіб. / С. М. Ірхіна. - К. : МВС, 2007. 91 с.

7. Кашкарьова Л.Р. Профорієнтація та профвідбір: навч.-метод. комплекс для студ. спец. "Практична психологія"; Бердян. держ. пед. ун-т. - 2-ге вид., допов. Бердянськ : БДПУ, 2012. 197 с.

8. Kyrylenko W., Shakota A. Features of the counseling process for people with restrictions of life-sustaining activity in psychosocial work. *Nauki Społeczno-Humanistyczne. Polsko-ukraińskie czasopismo naukowe Соціально-Гуманітарні Науки. Польсько-український науковий журнал / Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian scientific journal*, 2017, Vol. 04. Режим доступу: https://sp-sciences.io.ua/s2621825/kyrylenko_valenyna_shakota_anna_2017._

9. Кириленко В., Шакота А. Особливості консультативного процесу для осіб з обмеженням життєдіяльності в психосоціальній роботі. *Освіта регіону. Політологія, психологія, соціальні комунікації.* 2017. № 2. С. 108-114.

10. Кириленко В.Г. Консультативні практики в соціальній роботі: навчально-методичний посібник .К.: Університет «Україна», 2020. 358 с

11. Kyrylenko, V. CHARACTERISTICS OF LIFE AND PROFESSIONAL STRATEGIES. *Problems of Psychology in the 21st Century*, 2022. *16* (2), doi:https://doi.org/10.33225/ppc/22.16.72 (видання індексується в Copernicus)

12. Кові Стівен. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Потужні інструменти розвитку особистості: навч. посібник. 2-ге вид., стер. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016

13. Кожан Т.О. Професійна орієнтація: Навч. посіб. К., 2009. 214 с.

14. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 395 с.

15. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Теорія і практика професійного психологічного відбору: Навч. посіб. для слухачів та студ. ВНЗ. К.: Ніка-Центр, 2006. 532 с.

16. Коропецька О.М. Профорієнтація та профпідбір: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Прикарпатський національний ун-т ім. В.Стефаника. Івано-Франківськ, 2005. 236 с.

17. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці : підручник. К. : Видавництво КНЕУ, 2003. 367 с.

18. Професійна орієнтація в сучасній школі: кращі методичні розробки практичних психологів і соціальних педагогів малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів, навчально-виховних об'єднань, навчально-виховних комплексів : методичні рекомендації / авт. кол. за наук. ред. І. І. Ткачук. К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 115 с.

19. Скульська В.Є. Організація професійного навчання безробітних у професійно-технічних навчальних закладах: навч.-метод. посіб. К.: ІПК ДСЗУ, 2012. 158 с.

20. Технології професійної орієнтації населення в умовах ринку праці: монографія / авт.. кол. Н.А. Пробірченко, Н.І. Литвинова, В.В. Синявський та ін. К.: Педагогічна думка, 2012. 256 с.

21. Тітченко Н.В. Організація методичної роботи у професійно-технічних навчальних закладах державної служби зайнятості: науково-методичні рекомендації. К.: ІПК ДСЗУ, 2012. 64 с.

22. Філоненко М. М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра психолог. наук: 19.00.07; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. К., 2016. 40 с.

Додаткова:

1. Б.В. Барчі Профорієнтація та профвідбір**:** методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.030103 Практична психологія. Мукачево: МДУ, 2017. 41с.

2. Деркач Т.Л. та інші Твоє майбутнє в юридичній сфері / Т.Л. Деркач, М.С. Саприкіна. К: Юстон, 2018. 44 с.

3. Гандзюк М. П. Є. П. Желібо, М. О. Халімовська Основи охорони праці : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : Каравела, 2008. 384 с.

4. Карпіловська С.Я., Мітельман Р.Й., Синявський В.В., Ткаченко О.М., Федоришин Б.О., Ящишин О.О. Основи професіографії: навч.посібник. Київ: МАУП, 1997. 148 с.

5. Киричук О.В. Психологічні особливості Я-концепції безробітного: навч.-метод. посіб. / О.В. Киричук, С.О. Тарасюк. К.: ІПК ДСЗУ, 2012. 148 с.

6. М. С. Корольчук, В. І. Осьодло Психодіагностика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Ельга, 2004. 400 с.

7. Моргун В.Ф., Тітов Г.Г. Основи психологічної діагностики. К: Видавничий дім «Слово», 2009. 464 с.

8. Найдьонов М. І. Психологія престижності професій : монографія. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 160 с.

9. Психологія профорієнтації у системі педагогічної освіти : монографія. / Є.В. Єгорова, О. М. Ігнатович, В. В. Кобченко та ін. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 248 с.

10. Психологія діяльності організацій в умовах соціально-економічних змін (на матеріалі освітніх організацій) : монографія / Л. М. Карамушка, О. А. Філь, О. І. Бондарчук та ін. К. : Педагогічна думка, 2008. 192 с.

11. Психофізіологічне забезпечення готовності студентів до педагогічної діяльності : монографія. Акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. К. : Педагогічна думка, 2008. 296 с.

12. Теоретичні і методичні основи профорієнтації учнів загальноосвітніх шкіл та психолого-педагогічний відбір абітурієнтів на педагогічні спеціальності вищих навчальних закладів : метод. рек. для вчителів шкіл, працівників соц.-психологічних служб, викладачів пед. ін-тів і ун-тів / М-во освіти і науки України, Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Черкаси : Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2006. 125 с.

11. Додаткові ресурси *(за наявності):*

Посилання на електронні ресурси (не тільки відкрити), на яких розміщено додаткову інформацію з дисципліни – приклади контрольних та екзаменаційних завдань, тематика рефератів, методичні вказівки з виконання самостійної роботи тощо).